

Dr. FATİH ÖLMEZ

**BELİRLİ GRUPLARIN
ANONİM ŞİRKET YÖNETİM
KURULUNDA TEMSİLİ**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	V
İÇİNDEKİLER.....	VII
KISALTMALAR TABLOSU.....	1
GİRİŞ.....	3
I. Konunu Takdimi.....	3
II. Konunun Sınırlandırılması ve İnceleme Planı.....	4

BİRİNCİ BÖLÜM

BELİRLİ GRUPLARIN ANONİM ŞİRKET YÖNETİM KURULUNDA TEMSİL EDİLME İMTİYAZI

§ 1. İMTİYAZ KAVRAMI	7
I. TARİHSEL SÜREÇ.....	7
II. İMTİYAZIN TANIMI.....	9
III. İMTİYAZA İLİŞKİN İLKELER.....	10
A. İmtiyazın Esas Sözleşme ile Tanınması Gereği.....	10
B. Üstün Haklar Tanınması Gereği.....	11
1. Kanuna Nazaran Üstünlük - Diğer Paylara Nazaran Üstünlük Tartışması ve Eleştirimiz.....	11

2. Yeni TTK'da Getirilen Düzenleme ve Bu Düzenlemenin Değerlendirilmesi.....	17
C. İmtiyaza Konu Olabilecek Haklar	21
D. İmtiyazın Yasak Olduğu Durumlar	25
E. İmtiyazın Konu ve Kapsamının Esas Sözleşmede Açıkça Belirtilmesi Gereği.....	27
F. İmtiyazın Paya Bağlanması Gereği.....	28
1. Kural.....	28
2. Pay Gruplarına Tanınan Grup İmtiyazı da Paya Bağlanmış Bir İmtiyazdır	30
3. İstisna.....	32
G. İmtiyazın Tanınması.....	33
1. Kuruluş Sırasında İlk Esas Sözleşme ile Tanınması	34
2. Esas Sözleşme Değişikliği Yoluyla İmtiyaz Tanınması	34
3. Kayıtlı Sermaye Sisteminde Yönetim Kurulu Tarafından İmtiyaz Tanınması	38
§ 2. BİR İMTİYAZ OLARAK BELİRLİ GRUPLARIN ANONİM ŞİRKET YÖNETİM KURULUNDA TEMSİL EDİLME HAKKI.....	39
I. ÇOĞUNLUK İLKESİ İLE İLİŞKİSİ	39
II. TARİHSEL SÜREÇ.....	42
A. Doktrindeki Gelişmeler.....	42
B. Yargıtay Kararları.....	45
C. Kanunlaşma Süreci.....	46
III. BELİRLİ GRUP VE TEMSİL KAVRAMLARI.....	50
A. Belirli Grup Kavramı	50
B. Temsil Kavramı	52
IV. YÖNETİM KURULUNDA TEMSİL EDİLME İMTİYAZININ AMACI VE İŞLEVLERİ	52
A. Azınlığın Yönetim Kurulunda Temsili İmkânı	52
B. Yönetimde Etkinlik Sağlamak ya da Var Olan Etkinliği Devam Ettirmek	55

C. Sermaye İhtiyacının Giderilmesinin Kolaylaştırılması.....	57
D. Diğerleri.....	57
V. YÖNETİM KURULUNDA TEMSİL İMTİYAZININ SAKINCALARI.....	59
VI. YÖNETİM KURULUNDA TEMSİL EDİLME HAKKININ HUKUKİ NİTELİĞİ	61
A. Kanuni Düzenleme.....	61
B. Hakkın Tanındığı Gruplar Bakımından Değerlendirme... 63	
1. Doktrinde İleri Sürülen Görüşler ve Eleştirilerimiz.....	63
2. Hakkın Niteliğine İlişkin Görüşümüz	70
C. Esas Sözleşmesel Müktesep Hak Kapsamına Giren Durumlar	72
VII. YÖNETİM KURULUNDA TEMSİL EDİLME İMTİYAZININ AYNI AMACA YÖNELİK DİĞER KURUMLARLA İLİŞKİSİ	80
A. Oy Hakkında İmtiyaz ile İlişkisi-Farkları.....	80
B. Birikimli Oy Yöntemi ile İlişkisi-Farkları.....	83
C. Pay Sahibi Anlaşmaları- Oy Sözleşmeleri ile İlişkisi	86

İKİNCİ BÖLÜM

YÖNETİM KURULUNDA TEMSİL EDİLME İMTİYAZININ TANINMASI VE UYGULANMASI

§ 3. YABANCI HUKUKLARDA DURUM.....	91
I. ALMAN HUKUKU.....	91
A. Esas Sözleşme ile Düzenlenmesi	92
B. Hukuki Niteliği	94
C. Üye Gönderme Hakkı Tanınabilecek Hak Sahipleri	95
1. Şahsa Bağlı Üye Gönderme Hakkı	95
2. Paya Bağlı Üye Gönderme Hakkı	97

D. Üye Gönderme Hakkının Uygulanması	99
E. Gönderilebilecek Üye Sayısı.....	102
F. Taraflar Arasındaki Hukuki İlişki	104
1. Üye Gönderme Hakkı Sahipleri ile Gönderilen Üye Arasındaki Hukuki İlişki.....	104
2. Üye Gönderme Hakkı Sahipleri ile Şirket Arasındaki Hukuki İlişki	106
G. Gönderilen Üyenin Hukuki Durumu	107
H. Gönderilen Üyenin Görev Süresi ve Görevden Alınması	109
II. İSVİÇRE HUKUKU.....	111
A. Pay Kategorilerinin Yönetim Kurulunda Temsili (OR 709/1).....	111
1. Amacı.....	112
2. Pay Kategorileri Kavramı.....	112
3. Şartları- Esas Sözleşme ile Düzenlenmesi.....	114
4. Hukuki Niteliği	117
B. Azınlık ya da Grupların Temsili (OR 709/2)	117
1. Azınlık ve Grup Kavramları	118
2. Şartları – Esas Sözleşme ile Düzenlenmesi.....	120
3. Hukuki Niteliği	121
C. Yönetim Kurulunda Temsil Edilme Hakkının Uygulanması	122
1. Bağlayıcı Aday Önerme ve Anlamı	122
2. Aday Önerilmesi Prosedürü	124
D. Haklı Sebep Olmaksızın Önerilen Adayın Seçilmemesi..	126
E. Temsilcilerin Hukuki Statüsü.....	127
F. Kategori, Grup ve Azınlık Temsilcilerinin Görevden Alınması	129
§ 4. YÖNETİM KURULUNDA TEMSİL EDİLME İMTİYAZI TANINMASININ ŞARTLARI	130
I. PAY SAHİBİ OLMAK.....	130

II. ESAS SÖZLEŞMEDE ÖNGÖRÜLMÜŞ OLMASI	131
III. BELİRLİLİK İLKESİ.....	132
IV. ÜSTÜN HAK TANINMASI GEREĞİ.....	134
A. Üstünlük Değerlendirilirken Dikkate Alınması Gereken Hususlar	135
B. Eşit Sayıda Temsil Edilme Hakkı Tanınması Durumu	137
C. Önerilecek Aday Sayısının Farklılığı veya Sermayeye Katılma Oranlarının Farklılığı Durumu.....	139
D. Şirkette Hâlihazırda Oyların Çoğunluğuna Sahip Olan Pay Gruplarına Yönetim Kurulunda Temsil Edilme Hakkı Tanınması.....	141
E. Paya Değil Pay Sahiplerine veya Azınlığa Bu Hakkın Tanınması Durumunda Üstünlüğün Belirlenmesi.....	144
F. Üstünlük İçin Şirkette Hakkı Kısıtlanmış Bir Pay Grubunun Bulunmasının Gerekli Olmaması	145
G. Bağlayıcı Olmayan Aday Önerme Hakkı.....	146
H. Dönüşümlü Olarak Hak Tanınması Hali.....	147
§ 5. YÖNETİM KURULUNDA TEMSİL EDİLME	
HAKKININ SINIRLARI.....	147
I. KANUNİ SINIRLAMALAR	148
II. SÖZLEŞMESEL SINIRLAMALAR.....	155
III. SINIRLAMALARA AYKIRILIĞIN YAPTIRIMI	155
§ 6. TTK'NIN 360. MADDESİNİN İSTİSNAİ VE EMREDİCİ	
BİR DÜZENLEME OLMASI	158
§ 7. TEMSİL HAKKI TANINABİLECEK GRUPLAR.....	159
I. BELİRLİ PAY GRUPLARI.....	161
II. ÖZELLİK VE NİTELİKLERİ İLE BELİRLİ BİR GRUP OLUŞTURAN PAY SAHİPLERİ	166
A. “Özellik ve Nitelik” Kavramı	167
B. Sınırlanması ve Pay Sahibi Grubu Örnekleri	168

C. Doğrudan Somut Bir İsmeye Yönetim Kurulunda Temsil Edilme İmtiyazı Tanınabilip Tanınamayacağı Sorunu	174
D. Pay Gruplarından Farkları - Hükümleri.....	179
III. AZINLIK.....	181
A. TTK m. 360 Kapsamında Azınlık	183
B. Ortaya Çıkabilecek Sorunlar.....	184
C. Çözüm Önerileri ve Örnekler.....	186
D. Azınlığın Pay ve Pay Sahibi Gruplarından Farkları - Hükümleri	190
§ 8. YÖNETİM KURULUNDA TEMSİL EDİLME İMTİYAZININ UYGULANMASI.....	191
I. TEMSİL YÖNTEMLERİ.....	191
A. Doğrudan Üye Gönderme	193
B. Grup Üyeleri Arasından Seçilme	195
C. İki Yöntemin Birlikte Öngörülmesi	197
D. Hak Sahiplerinin Aday Önermesi.....	200
1. Aday Önerilmesi Prosedürü	201
2. Aday Önerilmesi Sürecinde Uygulanacak Kurallar....	202
3. Aday Önerilmesi Sürecine İlişkin Şirketin Yükümlükleri	204
4. Aday Önerilmemesi Durumu	205
5. Çağrı.....	207
6. Toplantı	211
7. Yetersayı	214
a. Toplantı Yetersayısı.....	215
b. Karar Yetersayısı.....	217
8. Ayrı Toplantılarda Aday Önerme ya da Toplantıya Katılmaksızın Bireysel Olarak Aday Önerme	221
9. Önerilecek Adayın Belirlenmesi	222
10. Tüzel Kişinin Aday Olarak Önerilmesi – Tüzel Kişinin Aday Önermesi.....	223

11. Önerilecek Aday Sayısı.....	224
12. Yedek Aday Önerilmesi Durumu.....	226
13. Başvuru Yolları.....	226
II. YÖNETİM KURULUNDA TEMSİL EDİLME İMTİYAZI KAPSAMINDA GENEL KURULDA YÖNETİM KURULU ÜYESİ SEÇİMİ.....	231
A. Hak Sahibi Gruba Dâhil Bir Adayın ya da Önerilen Adayın Seçilmesi Zorunluluğu - Önerinin Bağlayıcılığı..	231
B. Önerilen Adayın Seçilmemesi.....	234
1. Haklı Sebep.....	235
2. Seçilmemenin Sonuçları.....	237
a. Davanın Konusu.....	238
b. İptal Davasının Etkisi.....	241
c. İptal Kararına Rağmen Genel Kurulun İlgili Adayı Seçmemesi.....	245
III. GÖREV SÜRESİ DOLMADAN ÜYELİĞİN BOŞALMASI HALİNDE DURUM.....	251
IV. YÖNETİMDE İMTİYAZLI PAY ÜZERİNDE REHİN VEYA İNTİFA HAKKI BULUNMASININ HAKKIN KULLANILMASINA ETKİSİ.....	254
§ 9. YÖNETİM KURULUNDA TEMSİL EDİLME	
HAKKININ KORUNMASI.....	257
I. İHLALİN ORTAYA ÇIKMAMASI İÇİN BAŞLANGIÇTA ALINABİLECEK TEDBİRLER.....	257
A. Esas Sözleşmede İmtiyaz ile Belirlenecek Yönetim Kurulu Üye Sayısının Düzenlenme Tarzı.....	257
B. Kanuni Düzenlemelere Ek Olarak Pay Sahipleri Sözleşmesi Yapılması.....	259
II. İHLAL GERÇEKLEŞTİKTEN SONRA KORUMA.....	259
A. İmtiyazlı Pay Sahipleri Özel Kurulunda Onaylama.....	260
B. İmtiyazlı Pay Sahibi Özel Kurulunda Yapılacak Oylamada Oy Hakkı.....	264

§ 10. GRUP TEMSİLCİSİNİN HUKUKİ DURUMU VE YÖNETİM KURULU ÜYELİĞİNİN SONA ERMESİ	265
I. TEMSİLCİNİN HUKUKİ DURUMU	265
A. Grup ve Temsilci Arasındaki İlişki	268
B. Grup Temsilcisi Yönetim Kurulu Üyesinin Bilgi Alma Hakkı ve Pay Sahipleriyle Bilgi Paylaşması	270
C. Grup Temsilcisi Yönetim Kurulu Üyelerinin Bağlılık Yükümlülüğü	271
D. Grubun Temsilcisine Talimat Verebilip Veremeyeceği Sorunu	273
E. Grup Temsilcinin Sorumluluğu	274
F. Temsil Edilen Pay Sahiplerinin, Grup Temsilcinin İşlemlerinden Dolayı Sorumluluğu	275
II. GRUP TEMSİLCİSİNİN YÖNETİM KURULU ÜYELİĞİNİN SONA ERMESİ	279
A. Azil.....	280
B. İmtiyaz Sahibi Yönetim Kurulu Üyesinin Payını Devretmesi Ya da Esas Sözleşmede Öngörülen Nitelikleri Kaybetmesi.....	284
C. İmtiyazın Sona Ermesi.....	286
D. İmtiyaz Hakkı Sahiplerinin Değişmesi	287
§ 11. YÖNETİM KURULUNDA TEMSİL EDİLME İMTİYAZININ SONA ERMESİ	287
I. HALKA AÇIK ORTAKLILARA İLİŞKİN ÖZEL DÜZENLEME.....	289
SONUÇ	295
KAYNAKÇA	309